

Vážený pane ministře, vážený pane senátore, vážený pane poslanče, milí hosté a účastníci řádné valné hromady Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu.

Jsem velmi potěšen účastí Vás všech na dnešní Valné hromadě a dovolím si poděkovat našim hostitelům z Univerzity obrany za to, že nám umožnili sejít se zde v tak pěkných prostorách jejich klubu.

Nebudu ve svém úvodním slovu hodnotit uplynulý rok, neboť toto spadá do jiného bodu jednání této Valné hromady. Zmíním jen některé palčivé problémy, se kterými se musíme potýkat, a některé úkoly, které nás čekají. Aby mé úvodní slovo nevyznělo příliš kriticky a pesimisticky, dovolím si předestlat, že úroveň spolupráce naší asociace se státními orgány, jako je úřad vlády, ministerstvo obrany, zahraničních věcí a průmyslu a obchodu, je velmi dobrá. Český obranný a bezpečnostní průmysl se nenachází v krizi, nicméně za určitých předpokladů by mohl prosperovat podstatně lépe.

Dnešní řádná valná hromada má kromě běžné agendy za cíl přijmout Strategii AOBP na období 2012-2020. Stará strategie pozbyla platnosti s koncem roku 2011 a je úkolem této valné hromady přijmout strategii novou. Slovo strategie se stává trochu módním a objevuje se, jak houby po dešti. V loňském roce byla přijata Bezpečnostní strategie ČR, na Ministerstvu obrany se připravuje Obranná strategie, snad stále ještě platí Vojenská strategie z roku 2008, v mezirezortním týmu se připravuje Strategie obranného a bezpečnostního průmyslu, jejíž tvorbu AOBP iniciovala. I orgány Evropské unie a NATO mají své strategie. Desítky stránek popsaných analýzami, obecnými proklamacemi a pravdami, o kterých není potřeba pochybovat.

V čem je ta naše Strategie jiná? Je hlavně stručná a jasná, vychází z praktických zkušeností a definuje strategické cíle a činnosti tak, aby tuzemský obranný a bezpečnostní průmysl existoval i v roce 2020. Pominu-li ekonomický potenciál tohoto sektoru, nesmí být na nejvyšší úrovni naší politické reprezentace opomíjen význam obranného průmyslu jako jednoho ze tří základních pilířů tvorby národní obranyschopnosti (spolu s diplomacií a ozbrojenými silami).

ASD ve svém dokumentu z tohoto měsíce, který se jmenuje Evropský obranný průmysl na rozcestí s příznačným podtitulkem Budíček, vyzývá k větším investicím do výzkumu, harmonizaci vojenských požadavků, vytvoření národních strategií obranného průmyslu, rovným podmínkám pro soutěž atd. Dovoluji si z něj ocitovat: „zrychlující se a trvalé narušování schopností obranného průmyslu vážně ohrožuje samotnou bezpečnostní a obrannou politiku“. Pevně věříme, že i Česká republika toto volání na poplach vyslyší.

V současné době je jeden problém, které je pro český (ale i slovenský) obranný a bezpečnostní průmysl naprosto zásadní. Jde o obstrukce, které dělají úřady okolních zemí při udělování tranzitních licencí při přepravě našich exportních zakázek do přístavů na jejich území, kde se zboží naloduje. Nebudeme-li mít výrobky kudy vozit, zanikne náš export, což okamžitě povede k likvidaci českého obranného průmyslu. To, že německé úřady na podzim loňského roku zamítly tranzit malorážní munice 5,56 přes Německo do Panamy, z důvodu, citují: „není ve zvláštním zájmu Německa, aby se obchod uskutečnil“, není vtipem, ale krutou realitou. A o kauze ze začátku letošního roku, kdy polské úřady neumožnily přepravit přes své území naši významnou exportní zakázku, se snad ani nemusím zmiňovat. Snad jen doplním to, že stejně se zachovalo Maďarsko, Rakousko i Německo. Zdá se, že miliardový kontrakt s perspektivou dalších obchodů je definitivně zmařen. A příjmová stránka státního rozpočtu si může udělat další mínus.

Ne vše můžeme svádět na své sousedy. Problémy si umíme udělat i sami. Přes to, že úroveň spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí se v oblasti proexportní politiky velmi zlepšila, objevují se občas negativní stanoviska k našim exportům, se kterými se nemůžeme ztotožnit. Dát negativní stanovisko k exportu dvou vzorků antimateriálových pušek se 200 ks nábojů pro předvádění tohoto výrobku pro ozbrojené síly (mimočodem našich spojenců v boji proti terorismu) je nepochopitelné. Zbývá jen dodat, že tam již dnes vesele dodává náš britský konkurent. A že se tato záležitost negativně promítnula do obchodních jednání i o jiných komoditách, nemusím ani dodávat.

V rámci nově přijímané Strategie je i řada cílů, které se snad zdají zbožným přáním. „Působit na maximalizaci objemu zakázek od silových resortů pro tuzemské výrobce“ ve stávající situaci může vyloudit úsměv na leckteré tváři. Ale pro existenci domácího obranného průmyslu je to věc zásadní. Dovolím si opět ocitovat z již zmiňovaného dokumentu ASD: „Firmy evropského obranného průmyslu mohou být trvale úspěšné na zahraničních trzích jen za předpokladu, že se jejich výrobky uplatní na národním trhu či trhu EU.“ Statistika EU uvádí, že pouze 17% pořízování v obranném sektoru probíhá veřejnou soutěží. Naučme se i my využívat platné legislativy EU ve prospěch národního obranného a bezpečnostního průmyslu.

Pro to, aby česká firma mohla dodávat své výrobky pro potřeby ozbrojených sil České republiky, platí přísná pravidla. Jde především o proces zavádění výrobku (podnikové, ověřovací, kontrolní a vojskové zkoušky), který bývá často černou mýrou výrobců. Tento proces musí platit pro všechny anebo být zrušen. Pokusy zahraničních výrobců, vyhnout se těmto regulacím pod různými pláštiky, jsou naprosto nepřijatelné. Nelze po jednom dodavateli vyžadovat plnění Odborného nařízení ministerstva obrany – Sekce vyzbrojování s názvem „Zavádění vojenského materiálu u komerčních produktů do užívání u organizačních celků

MO“ a stejný typ výrobku následně pořídit jiným způsobem od jiného bez plnění tohoto požadavku. To se týká i munice.

Je velmi důležité, že je uzavřena mezi Ministerstvem obrany a AOBP dohoda o spolupráci, která umožňuje tyto situace i případné názorové rozdíly řešit. Obdobnou smlouvu má AOBP uzavřenu i s Ministerstvem vnitra, ale nutno říci, že obě strany musí být podstatně aktivnější, aby tato dohoda došla naplnění. Asociace se začala podstatně více angažovat v nových oborech - jako je kybernetická a energetická bezpečnost, proto je spolupráce i zde naprosto nutná.

V preambuli Strategie AOBP se zmiňuje nutnost proexportního zaměření našeho obranného a bezpečnostního průmyslu. Díky úsilí ministerstva obrany se podařilo otevřít pro české výrobce nový trh, a to trh USA. Na stránkách Defense Acquisition Regulation Supplement (DFARS) je již uvedeno, že Česká republika je další kvalifikovanou zemí. Je nyní na nás, abychom tuto příležitost využili. První konkrétní akce jsou v této záležitosti již připraveny. Jednání se zástupci úřadu ministerstva obrany USA se uskuteční 12. června na Eurosatory v Paříži. Další akcí je Univerzitou obrany připravovaná konference na přelomu srpna a září letošního roku, na níž se podílí i Logistická informační služba obranné logistické agentury USA. V neposlední řadě chceme na podzim připravit pro české firmy seminář, jak se v praxi ucházet o zakázky na trhu USA.

ASD vyzývá průmysly a vlády evropských zemí k větší dvoustranné a regionální spolupráci, zvláště pak na poli výzkumu a vývoje. Stejně tak, jako v iniciování vzniku národní Strategie obranného a bezpečnostního průmyslu, i zde naše asociace poněkud ASD předběhla. Od začátku letošního roku je podepsána společná deklarace slovenského a českého průmyslu. Týká se jak boje proti tranzitním licencím okolních zemí, tak vytváření společných projektů výzkumu a vývoje. Nakonec řada konkrétních česko-slovenských projektů, jako je třeba modernizované BVP či modernizovaná munice pro houfnice Dana, byla v letošním roce představena odborné veřejnosti.

Posláním Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu je podílet se na vytváření optimálních podmínek pro výzkum, vývoj, výrobu, obchod a marketingové služby s obrannou a bezpečnostní technikou a materiálem. Tak to stojí psáno ve stanovách asociace. Ač se v minulém období hodně udělalo, má stávající stav do optimálního ještě daleko. Nicméně pevně věřím, že nová Strategie asociace spolu s intenzivnější spoluprací se státními orgány může stávající stav zlepšit.